

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

22 Απριλίου 2026

Παρουσίαση του δίτομου έργου *Η εξέλιξη της καταστιχογραφίας στον «ευρύτερο ελληνικό χώρο» (16ος-19ος αι.): Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1939), τ. Ι και Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1839). Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. ΙΙ, Πηγές και Μελέτες της Κυπριακής Ιστορίας, ΧCIV, Λευκωσία: Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, 2024*
&
του βιβλίου *Η Δημόσια Διοίκηση της Κύπρου και η Προσαρμογή της στις Σύγχρονες Προκλήσεις, Λευκωσία: Ίδρυμα Αντζουλή, 2025, του δρος Κυπριανού Δ. Λούη*

Το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών, του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας και το Ίδρυμα Αντζουλή διοργανώνουν εκδήλωση κατά την οποία θα γίνει η παρουσίαση του δίτομου έργου με τίτλο *Η εξέλιξη της καταστιχογραφίας στον «ευρύτερο ελληνικό χώρο» (16ος-19ος αι.): Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1939), τ. Ι και Το κατάστιχο δοσοληψιών του Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη (1817-1839). Συμβολή στην τεκμηρίωση της νεότερης κυπριακής οικονομικής ιστορίας, τ. ΙΙ* (επιμέλειας Απόστολου Γ. Κουρουπάκη) καθώς και του βιβλίου με τίτλο *Η Δημόσια Διοίκηση της Κύπρου και η Προσαρμογή της στις Σύγχρονες Προκλήσεις*, του δρος Κυπριανού Δ. Λούη, πρώην Αναπληρωτή Διευθυντή Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, Συντονιστή Θρησκευτικών Ομάδων.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την **Παρασκευή, 24 Απριλίου 2026**, ώρα **19:00**, στην **Αίθουσα Θεάτρου Λυκείου Αγίου Γεωργίου Λάρνακας**. Την έκδοση θα παρουσιάσουν οι Θεοχάρης Σταυρίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας στο Τμήμα Τουρκικών και Μεσανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου και Ανδρέας Κίρλαππος, Academic Coordinator, Lecturer, Business School, Larnaca College. Η Πρόσκληση και το Πρόγραμμα της εκδήλωσης επισυνάπτονται.

Στο δίτομο έργο του Κυπριανού Δ. Λούη παρουσιάζεται η εξέλιξη της καταστιχογραφίας από τον 16ο μέχρι τον 19ο αιώνα στον ευρύτερο ελληνικό χώρο επί Οθωμανοκρατίας. Εξετάζονται ποικίλες κατηγορίες καταστίχων (απογραφής περιουσιών, φορολογικά κατάστιχα, κατάστιχα διοικητικών εξόδων, εμπορικά κατάστιχα, κατάστιχα ιεροδικείων, κατάστιχα εσόδων και εξόδων μονών και ενοριακών

ναών, καθώς και κατάστιχα επώνυμων εμπόρων, τοκογλύφων, τραπεζιτών και άλλων). Ιδιαίτερα, προϊόντος του 18ου αιώνα, η οργάνωση ιδιωτικών εμπορικών αρχείων εμφανίζεται, συγχρόνως, ως ανάγκη και ως εκσυγχρονισμένη εμπορική συμπεριφορά.

Στην εξεταζόμενη περίοδο το κατάστιχο καθίσταται το κατ' εξοχήν αποδεικτικό στοιχείο έντιμων εμπορικών συναλλαγών, κάτι που σημαίνει ότι είχε γενική αποδοχή και υπάκουε σε εμπορικούς κανόνες καθιερωμένους από την εμπορική πρακτική. Η τήρηση της τάξης του κατάστιχου και οι καταγραφικές πληροφορίες εξυπηρέτησαν λειτουργικές σχέσεις των συναλλασσόμενων και προσδιόρισαν τις σχέσεις τους, ιδιαίτερα στις συναλλαγές τους με το κράτος, τους μεγαλέμπορους, καθώς και στην απόδοση της φορολογίας. Το κατάστιχο ως καταγραφικό σύνολο, οι τεχνικοί όροι τήρησης των λογαριασμών, η τυπολογία αλλά και οι θεματικές κατηγορίες είναι ορισμένες όψεις που αναλύθηκαν στη μελέτη, χρησιμοποιώντας ως παράδειγμα το κατάστιχο του εμπόρου και διοικητικού παράγοντα της Κύπρου Γεωργάκη Μαρκαντωνίδη. Επιπλέον, επεξηγήθηκε η μεθοδολογία, η ταξινόμηση και η επεξεργασία του κατάστιχου με την κατηγοριοποίηση των εγγραφών και τη δημιουργία πρόσθετων εγγραφών στο διπλογραφικό σύστημα με κύριο στόχο τον προσδιορισμό της οικονομικής θέσης του Μαρκαντωνίδη και παράλληλα την εξαγωγή αποτελεσμάτων.

Τα γλωσσάρια του κατάστιχου (λατινογενή, οθωμανικά και ελληνικά) αποτυπώνουν την πολυγλωσσία μέσα από την οποία διεξαγόταν το εμπόριο και η εκτέλεση διοικητικών πράξεων. Κυρίαρχη γλώσσα η ελληνική, με σποραδικές αναφορές σε οθωμανικούς και ευρωπαϊκούς όρους. Τα μέσα διεξαγωγής των πράξεων των συναλλασσόμενων και η αποτύπωση των ονομάτων, των τόπων και των πραγμάτων εμπλουτίζουν το ανθρωπωνυμικό και γεωγραφικό ανάγλυφο της περιόδου του πρώτου μισού του 19ου αιώνα.

Η έκδοση σε ξεχωριστό τόμο της πηγής του κατάστιχου αρ. IV, από το Αρχείο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου, παρέχει αδιάσπαστη συνέχεια της πορείας των λογιστικών μερίδων (δούναι και λαβείν), δίνει τη δυνατότητα στην επιστημονική κοινότητα για πολλαπλή αξιοποίησή του από διαφορετικές οπτικές γωνίες και από διαφορετικές επιστημονικές ομάδες μελέτης (γλωσσολόγους, οικονομικούς ιστορικούς, παλαιογράφους και λογιστές).

Το βιβλίο *Η Δημόσια Διοίκηση της Κύπρου και η Προσαρμογή της στις Σύγχρονες Προκλήσεις* πραγματεύεται τα αποτελέσματα της συμμετοχής της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις διαρθρωτικές αλλαγές που επέφερε σε αυτήν. Η Κυπριακή Δημόσια Διοίκηση (ΚΔΔ), εντασσόμενη σε ένα διεθνές, ενωσιακό και τοπικό / κρατικό περιβάλλον, δέχεται πολλαπλές πιέσεις για εκσυγχρονισμό, ανταποκρισιμότητα και διαφοροποίηση του ρόλου της, ώστε να καταστεί επιτελική, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα του κυπριακού κράτους. Σε αυτό αναλύονται οι δομές και οι λειτουργίες της ΚΔΔ και ο βαθμός ανταπόκρισής της στις προκλήσεις, και επεξηγείται η διαδικασία χάραξης των διοικητικών πολιτικών και ο βαθμός διαμόρφωσής τους από τους εμπλεκόμενους φορείς. Κατά τη μνημονιακή περίοδο (2013-2017), εφαρμόστηκαν προγράμματα και πολιτικές λιτότητας, για να επέλθει η σταθεροποίηση των κρατικών προϋπολογισμών και του χρηματοπιστωτικού τομέα, ενώ επλήγησαν υπέρμετρα τα δικαιώματα και η ευημερία των ανθρώπων. Η προσπάθεια να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα και να τονωθεί η αγορά προκάλεσε μαζικές περικοπές στις δημόσιες δαπάνες, μείωση των συντάξεων, περιορισμό των εργασιακών δικαιωμάτων και επιβολή σκληρών δημοσιονομικών πολιτικών.

Επιπρόσθετα, η μελέτη αυτή καταπιάνεται και με τον θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, ο οποίος είναι θεσμός άμεσης αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, αφού υποστηρίζει την ενεργό συμμετοχή του πολίτη στα κοινά, προσφέροντας αποτελεσματικότερες υπηρεσίες, γιατί οι φορείς του γνωρίζουν τα τοπικά θέματα καλύτερα από άλλους φορείς εξουσίας. Οι αρχές της εγγύτητας παροχής υπηρεσιών στους πολίτες, της προσβασιμότητας στις υπηρεσίες, η ποιότητα των υπηρεσιών, η καθολικότητα, η επικουρικότητα και η ευρύτερη λαϊκή συμμετοχή διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την εφαρμογή και τον εκσυγχρονισμό του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι μεταρρυθμιστικές προτάσεις της κυβέρνησης κατά τη μνημονιακή περίοδο διαπνέονταν από τις αρχές του Νέου Δημόσιου Μάνατζμεντ και της Διακυβέρνησης. Η κυβέρνηση κατάφερε να επιφέρει σταθεροποίηση των κρατικών προϋπολογισμών και του χρηματοπιστωτικού τομέα και να ανταποκριθεί με επιτυχία στις μνημονιακές υποχρεώσεις της χάρις στη συνέπεια στην πολιτική της αλλά και στη συσσωρευμένη εμπειρία ικανών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης (ΔΔ). Η ΔΔ δεν κατάφερε να εκσυγχρονιστεί την περίοδο αυτή, παρά τις διατάξεις και την μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Αναδείχθηκε, επίσης, η αναγκαιότητα εφαρμογής της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-Government) μέσω της ευρείας χρήσης των ΤΠΕ στις εσωτερικές λειτουργίες της ΔΔ, αλλά και στην επικοινωνία και τις συναλλαγές της με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, για τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών και των οργανωτικών δομών της. Η ηλεκτρονική δημοκρατία (e-Democracy) αναφέρεται στη χρήση των ηλεκτρονικών μέσων για την υποστήριξη της επικοινωνίας στη ΔΔ, καθώς και στη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, με την παροχή σε αυτούς εκτεταμένης πληροφόρησης σχετικά με τις αποφάσεις και τις ενέργειες των δημόσιων οργανισμών, τη διαμόρφωση ηλεκτρονικών μορφών παραπόνων και απόψεων (e-Forms), την ηλεκτρονική διαβούλευση για κρίσιμα θέματα της ΔΔ (e-Consultations) ή και για ηλεκτρονικές ψηφοφορίες για σημαντικά θέματα που αφορούν τους πολίτες.

Η επιστήμη της διαχείρισης της γνώσης (knowledge management) δύναται, με προκαθορισμένες διαδικασίες, να ενημερώνει τους πολίτες για τα αντικείμενα της δραστηριότητας των δημόσιων οργανισμών. Οι παρεμβάσεις ομάδων πίεσης προς την εκτελεστική εξουσία, στον βαθμό που μεταφέρουν ανάγκες της κοινωνίας και δεν υποχρεώνουν την τελευταία να λειτουργήσει προνομιακά προς αυτές, καταστρατηγώντας τις δικές της ιεραρχήσεις, μπορεί να λειτουργήσει θετικά. Σε διαφορετική περίπτωση, οι ενέργειες αυτές στην ουσία δημιουργούν δημοκρατικό έλλειμμα. Η κωδικοποίηση της νομοθεσίας που αφορά στις Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου (ΓΑΔΔ) βοήθησε στην καθημερινή πρακτική και την ενδοϋπηρεσιακή εφαρμογή, γιατί παρείχε τη δυνατότητα προληπτικού διοικητικού ελέγχου για πιστή εφαρμογή του νόμου, σε κάθε απόφαση της διοίκησης.

Για περισσότερες πληροφορίες και κρατήσεις, μπορείτε να απευθύνεστε στο τηλ. στο τηλ.: 99147240, μέχρι τις 22 Απριλίου 2026.